

شیعه‌لرین ایکینجی امامی، امام حسن بن علی (ع) حضرت علی‌نین (ع) شهادتیندن سونرا هجرتین دؤدونجو ایلینده خلافتنه چاتدی. او حضرتین قیسا مدتلی خلافت دؤره‌سی آتاسی‌نین خلافت دؤره‌سی کیمی چوخلو چتینلیقلارینان توأم اولدو.

شیعه‌لرین ایکینجی امامی، امام حسن بن علی (ع) حضرت علی‌نین (ع) شهادتیندن سونرا هجرتین دؤدونجو ایلینده خلافتنه چاتدی. او حضرتین قیسا مدتلی خلافت دؤره‌سی آتاسی‌نین خلافت دؤره‌سی کیمی چوخلو چتینلیقلارینان توأم اولدو.¹

امام حسنین (ع) خلافت زمانی، جاسوسلارین و منافق‌لرین بول اولدوغو زمان ایدی.

بنله‌نچی شرایطه باخمایاراق امام حسن (ع) معویه اینن جنگه تصمیم تودو و بو مسأله‌نی کوفه مسجدینده جماعته اعلام ائله‌دی. آما کوفه اهلی جنگه گئتماقدا سوستلوق ائله‌دی و فقط عدی بن حاتم آدلی بیر قوجا آباغا فالخیب کوفه‌لیلر دانلاییب امام حسنین (ع) اطاعت اولاراق نخیله‌یه یولا دوشدو و بیر عده ده اونون دالیسیجان یولا دوشدولر.²

امام جماعتی معاویه علی‌هینه جنگه چاغیراندان سونرا، کوفه‌ده و بصره‌ده معاویه‌نین آداملاری اولدوغونو بیلدی و ایکیسینی تاپاندان سونرا معاویه بنله یازدی: «دئیسه‌سن جنگ آختاریسان، گؤزله کی تئزلیقدا اونو گؤررسن . . .»³

آما معاویه ظاهرده قوشون بیغیب کوفه‌یه حرکت ائله‌سه‌ده، آیری برنامه‌سی واریدی. اونون قصدی امام حسنی (ع) ترور ائله‌ماغیدی. بو منظورا عمرو بن حرث و اشعث بن قیس و حجر بن الحارث و شیت ربعی‌نی هر بیرینی تک تک بو ایشه مأمور ائله‌دی.

تروریزت‌لرین بیر امامی نماز اوستو اوخ اینان هدف توتدو، آما امامین پالتاری‌نین آلتیندا کی زره، اوخا مانع اولدو.⁴

معاویه‌نین آیری برناه‌لری‌ده واریدی. او پول و وعده‌لرین امامین قوشونونا نفوذ ائله‌ماق ایسته‌بیردی.

امامین کۆمکلری معاویه‌نین غالب اولماسیندا یوخاری نقش‌لری واریدی. اونلارین لاپ تأثیرلیسی عبیدالله بن عباس ایدی کی اونا اینانیب قوشون فرمانده‌لیغینی اونا تاپشیرمیشدی.

عبیدالله بن عباس معاویه‌نین وعده‌لری قاباغیندا دایانماییب گئجه اینن 8 مین نفر قوشونلا بیرلیقدا معاویه اوردوسونا قوشولدو.⁵ بو بیر حالدا ایدی کی حضرت علی (ع) زمانی معاویه‌نین آدامی اونون ایکی بالاجا اوشاغی‌نین مکده باشینی کسمیشدی.⁶

سحر واختی نمازا قالخاندان امام (ع) عبیدالله بن عباسین یوخلوقونو گؤرنده اونون یئرینه قیس بن سعد بن عباده انصارینی فرمانده‌لیغا سئچدی. معاویه اونو دا یولدان چیخارتماغا دا بو ایشی باشارمادی. آما قوشون ایچینده شایعه‌لر سالماغینان اونلارین چاشباش قویدو.⁷

عبیدالله ابن عباس و آیری فرمانده‌لرین اوز چئویرمه‌سی قوشونون وضعیتینی پریشان ائله‌میشدی. امام مدایندن قوشون یغماغا گئتسه ده بو ایشه موفق اولمادی کی هئچ بلکه قوشونون بیر عده‌سی شورش ائدی او حضرتین خیمه‌سینه یوگوردولر و حتی او حضرتین سجاده‌سینی‌ده یاغمالادیلار. عبدالرحمن ازدی او حضرتین ردا سینی چيگیندن چکیب آلدی. حضرت ردا سیز، آتا مینیب ساباطا طرف یوللاندى.

ساباطین مظلوم آدلی قارانلیق یئرینه یئتیشنده جراح بن سنان آدیندا بیر خائن امامین آتی‌نین جیلوونو توتوب دئدی: «حسن، سنده آتان کیمی کافر اولدون.» و زهرلی خنجرینی امامین بودونا ووردو. خنجر سوموگه قدر کسدى.⁸

نهایتده شرایط امام حسنی (ع) صلحه مجبور ائله‌دی. امام حسن (ع) چوخ مقاومت ائله‌دی آما کۆمکلری‌نین داغیلماسی نتیجه‌سینده صلحه بویون وئردی.⁹

امام حسن (ع) معاویه اینن صلح ائله‌ندن سونرا کوفه حکومتینی بوشلاییب مدینه‌یه گئتدی. اونان بنله معاویه او حضرتدن ال چکمه‌دی و نهایتده او حضرتی خانیم‌لاری‌نین بیرینی توولاییب حضرته زهر ایچدیردی و او حضرت صفرین 28-ده شهادته چاتدی.¹⁰

منبع‌لر:

[1] - محمد بن نعمان شیخ مفید، الارشاد فی معرفه حجج الله علی العباد، سیدهاشم رسولی محلاتی، تهران، علمیه اسلامی،

[2] -ابی الفرج اصفهانی، مقاتل الطالبیین، کاظم المظفر، قم، دارالکتاب، ایکینجی چاپ، ص 39

[3] - شیخ مفید، همان

[4] - مجلس، محمد باقر؛ بحارالانوار بیروت ، الوفا، ایکینجی چاپ 1403، ج44، ص33

[5] - همان، ص51 و یعقوبی، احمد بن ابی یعقوب؛ تاریخ یعقوبی، محمد ابراهیم آیتی، تهران، علمی فرهنگی نشریاتی، سکیزینجی چاپ ، 1378، ج2، ص141

[6] - یعقوبی، همان، ج2، ص107

[7] - ابوالفداء اسماعیل بن عمره بن کثیر دمشقی، البدایه والنہایه، بیروت، دارالفکر، 1407، ج8، ص15

[8] - شیخ مفید، همان، ص8 و ابوجعفر محمد بن جریر طبری، تاریخ الامم و الملوک، محمد ابوالفضل ابراهیم، بیروت، دارالثرات، 1378، ج5، ص195

[9] - طبری ، همان

[10] - شیخ مفید، همان، ص12